

Силабус
навчальної дисципліни
Новітня українська література
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма «Філологія»
Спеціальність 035.01 Українська мова та література
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни обов'язкова

Викладач Ольга ХАРЛАН
Кафедра української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства
Посилання на сайт <http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit/harlan/>
Контактний телефон 0957464790
E-mail викладача: od_kharlan@bdpu.org.ua olhakharlan@ukr.net
Графік консультацій четвер, 13.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90	очна (денна)	12	12	66	залік
	заочна (дистанційна)	4	4	82	

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: сучасний літературний процес, модернізм, постмодернізм, метамодернізм, воєнна література.

Мета та завдання курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Новітня українська література» є засвоєння магістрантами знань про сучасний український літературний процес та художню специфіку окремих літературних феноменів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Новітня українська література» є такі:

1. Висвітлення провідних тенденцій сучасного українського літературного процесу.
2. Розкриття художньої специфіки найпомітніших літературних явищ та творчості окремих авторів.
3. Удосконалення навичок самостійної дослідницької роботи з літературознавчими джерелами, включно з електронними.
4. Розвиток умінь цілісного аналізу творів сучасної української літератури з точки зору різних теоретичних концепцій.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати**:

- 1) провідні наукові концепції понять «новітня українська література», «сучасна українська масова література»;
- 2) жанрову специфіку і поетику ключових популярних жанрів сучасної української масової літератури та їх представників;
- 3) взаємозв'язки сучасної української і зарубіжної масової літератури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**:

- 1) аналізувати явище новітньої української літератури в аспекті презентації популярних жанрів;
- 2) визначати жанрову специфіку і поетику українських детективів, трилерів, пригодницьких, любовних та історичних творів у контексті масової культури;
- 3) самостійно працювати з літературознавчими, культурологічними студіями, електронними джерелами, виконувати дослідницькі завдання, творчі проекти.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики і літературознавства в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційних шлях розвитку вітчизняного і світового письменства.</p> <p>СК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>СК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>СК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p>	<p>ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного вдосконалення.</p> <p>ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.</p> <p>ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p>

Тема 1. Провідні тенденції сучасного літературного процесу.

Тема 2. Явище метамодернізму в сучасній українській літературі.

Тема 3. Масова література в Україні.

Тема 4. Розвиток української поезії на сучасному етапі.

Тема 5. Сучасна українська драматургія: тематика, художні особливості.

Тема 6. Тема російсько-української війни в сучасному національному письменстві.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
--------------	--	------------------------------------	-------------------

	контролю у балах		
Поточний контроль		100	100
Практичні заняття	60		
Самостійна робота	40		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
Практичне заняття 1	1,25	2,5	3,75	5	6,25	7,5	10
Практичне заняття 2	1,25	2,5	3,75	5	6,25	7,5	10
Практичне заняття 3	1,25	2,5	3,75	5	6,25	7,5	10
Практичне заняття 4	1,25	2,5	3,75	5	6,25	7,5	10
Практичне заняття 5	1,25	2,5	3,75	5	6,25	7,5	10
Практичне заняття 6	1,25	2,5	3,75	5	6,25	7,5	10
Максимальна кількість набраних балів	7,5	15	22,5	30	37,5	45	60

Таблиця 3. Розподіл набраних студентом балів під час самостійної роботи

Самостійна робота	Кількість набраних балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
Презентація однієї з тем самостійної роботи: мультимедійна презентація, тести (10 завдань), запитання до теми (5)	5	10	15	20	25	30	40
Максимальна кількість набраних балів	5	10	15	20	25	30	40

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання або під час заліку та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Критерії оцінювання навченості здобувачів під час підсумкового контролю:

- повнота й ґрунтовність викладу;
- аргументованість тверджень;
- суб'єктне усвідомлення змісту;
- творче осмислення набутих теоретичних знань;
- термінологічна коректність;

Таблиця 4. Розподіл набраних студентом балів під час підсумкового контролю

Кількість балів	Виклад матеріалу
«відмінно / А» 90–100	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність.
«добре / В» 78–89	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Не всі твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність.
«добре / С» 65–77	Повне засвоєння та часткове суб'єктне усвідомлення матеріалу. Не всі твердження чітко аргументовані. Наявні помилки щодо термінологічної грамотності.

«задовільно / D» 58–64	Часткове засвоєння матеріалу, недостатнє суб'єктне усвідомлення його. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.
«задовільно / E» 50–57	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.
«незадовільно / FX» 35–49	Теоретичний матеріал засвоєно фрагментарно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.
«незадовільно / F» 1–34	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.

Таблиця 5. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
39-50	відмінно	зараховано	A (відмінно)
32-38	добре		B (добре)
26-31			C (добре)
21-25			D (задовільно)
14-20	задовільно		E (задовільно)
8-13	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-7	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс дисципліни.
Матеріали дисципліни на платформі Moodle

Рекомендована література Рекомендована література

Базова

1. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова»: монографія / Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського; за заг. ред. С. В. Підпригори. Миколаїв: Іліон, 2014. 306 с.
2. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр. Донецьк: Ландон – XXI. 2011. 432 с.

Допоміжна

1. Белімова Т. Алхімія слова: вимір сучасного українського бестселера. *Слово і час*. 2017. № 11. С. 22–31.
2. Голобородько Я. Артеграунд. Український літературний істеблішмент: Збірка статей. Київ: Факт, 2006. 344 с.
3. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есе. Київ: Грані-Т., 20134. 548 с.
4. Даниленко В. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес. Київ: Академвидав. 2008. С. 119–136.

5. Домбровська М. Дефініції «масової літератури». *Слово і Час*. 2005. № 11. С. 54–65.
6. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. Львів: Літопис, 2004. 384 с.
7. Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури. Київ: Академвидав. 2006. 500 с.
8. Критика прози: статті та есеї / В. Неборак, І. Котик, М. Котик-Чубінська, М. Барабаш. Київ: Грані-Т. 2001. 328 с.
9. Лебединцева Н.М. Сучасна українська література: Навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили. 2007. 104 с.
10. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.
11. Нариси української популярної культури / [О. Гриценко, М. Стріха, В. Солодовник, Є. Кононенко, О. Різник]; Укр. центр культ. дослідж., Ін-т культ. політики. Київ: УЦКД, 1998. 760 с.
12. Проблема ідентичностей у сучасній українській літературі: виміри «Коронації слова»: монографія / наук. ред. Н. І. Богданець-Білокаленко, О. О. Бровко. Чернівці: Видавничий дім «Букрек», 2018. 224 с.
13. Романенко О. Семіосфера української масової літератури. Текст. Читач. Епоха. Київ: Якубець А.В., 2014. 362 с.
14. Сторі Дж. Теорія культури та масова культура. Харків: Акта, 2005. 316 с.
15. Таранова А. «Велике нечитоме» і академічний канон: проникнення масової літератури до парадигми літературознавства. *Слово і Час*. 2008. № 11. С. 49–56.
16. Улюра Г. 34,9 млн відтінків сірого: бестселери десятиліття. Літакцент. 18.01.2020. URL: <http://litakcent.com/2020/01/18/34-9-mln-vidtinkiv-sirogo-bestseleri-desyatilittya/>
17. Філоненко С.О. Детектив, пригоди, фантастика: популярні жанри літератури і масової культури: навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2020. 144 с.
18. Філоненко С.О. Масова література в школі: заборонений плід чи простір нових можливостей? (частина 1). *Дивослово*. 2020. №10. С.35-42.
19. Філоненко С.О. Масова література в школі: заборонений плід чи простір нових можливостей? (частина 2). *Дивослово*. 2020. №11. С.37-44.
20. Харлан О. Війна у прозі Ігоря Михайлишина. *Війна і література*. Збірник праць Міжнародної наукової конференції. 27–28 квітня 2023 року. Черкаси: Видавець Юлії Чабаненко, 2023. С. 197–211.
21. Харлан О. Урбаністична поетика сучасного детективу (Гадей Голоб «Озеро»). *Слов'янські студії: європейський контекст. Літературознавство: IV Міжнар. наук. онлайн конф.* 29–30 трав. 2023 р., м. Миколаїв: тези Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2023. С. 8–14.
22. Що таке український бестселер? / В. Панченко, В. Даниленко, В. Шкляр, О. Яровий, Г. Сивокінь. *Слово і час*. 2003. № 2. С. 41–44.

Інформаційні ресурси

1. *Бердянський державний педагогічний університет*. URL: <https://bdpu.org.ua/>
2. *Бібліотека української літератури*. URL: <http://www.ukrlib.com.ua/>
3. Віртуальний підручник з української літератури: Словник літературознавчих термінів. URL: <http://eureka.ucoz.ua/blog/1-0-14>
4. *Електронна бібліотека української літератури*. URL: <http://www.utoronto.ca/elul/>
5. *Поетика*: Бібліотека української поезії. URL: <http://poetry.uazone.net/>
6. *EXLIBRIS*: українська електронна бібліотека : історія, публіцистика, художня література. URL: <http://exlibris.org.ua/>